

Skärgårdshavets biosfärområdes strategi förtydligad

TEXT: KATJA BONNEVIER

Biosfärområdet är onekligen ett svår-gripbart koncept, men det är resultatet av mångfalden och flexibiliteten i MAB-programmet, som ligger som grund för biosfärområdena.

Det finns många som vet att Skärgårdshavets biosfärområde har gränser inritade på kartan, och vet således att det är ett konkret område i Åbolands skärgård som det är fråga om. Det som, trots allt, kan skapa huvudbry, är att det inte är ett natur-skyddsområde och inte egentligen ger eller kräver något av invånare, företag eller besökare i området.

MÅNGA KÄNNER säkert till att biosfärområdet har att göra med bland annat kulturlandskap, avlopps-frågor och har hört det nämnas i samband med mathantverk som är ett nytt attraktivt koncept för den småskaliga livsmedelsförädlingen. Biosfärområdet kopplas säkert ofta till diskussionstillfällen och seminarier, som handlar om naturen, och skärgårdsbon från olika vinklingar. Men vad är ett biosfärområde egentligen, vad vill man med det och vem jobbar med det, är frågor som kan trots allt kännas obesvarade.

Man har gjort upp en strategi för Skärgårdshavets biosfärområde för att alla som jobbar med verksamhet som platsar in under biosfärområdets paraply, skall kunna sträva efter att uppnå det gemensamt uppställda målsättningarna och på så sätt bidra till biosfärområdets vision om att vara "en levande modell för hållbar utveckling i kust- och skärgårdsområden". Strategin fungerar samtidigt som ett utmärkt sammandrag av vad Skärgårdshavets biosfärområde är eller strävar efter att vara, som ett verktyg för aktörer inom skärgårds-utveckling i Åboland, Finland eller till och med globalt.

STRATEGIN HAR GJORTS för perioden 2009-2011 och senare uppdaterats för ytterligare 2012-2017.

Det som gör biosfärområdena speciella i fråga om program för hållbar utveckling, är att man faktiskt har lyckats bygga upp dem så att man kan jobba med långsiktiga perspektiv, trots att ekonomiska resurserna ofta är små och verksamheten fokuserar på ett specifikt geografiskt område. Hela strukturen byggs upp så att verksamheten kan drivas av olika organisationer, för det viktigaste är vad som blir gjort och inte vem som gör. Den som driver verksamheten får all ära i att förverkliga den, medan biosfärområdet endast samlar ihop erfarenheterna och insatserna i samma korg, för att sedan kunna dela med sig och finna möjliga luckor som borde fyllas. Biosfärområdet kan istället fokusera på att mjuka upp gränser mellan organisationer och intressen, för att sedan istället kunna skapa gemensamma initiativ.

FÖR ATT TYDLIGGÖRA vad som är prioriterade teman för Skärgårdshavets biosfärområde så har verksamheten grovt delats in i fem temaområden:

1. Vård av naturen – kulturlandskap och betesdjur, Forststyrelsen
2. Med gemensamma krafter för ett renare hav, NTM-centralen
3. Natur- och kulturturism, Forststyrelsen
4. En levande skärgård anpassad till förändringar, Åbo Akademi
5. Skärgårdshavets biosfärområde som ett varumärke för skärgården, Pargas stad och Kimitoönns kommun

FÖR ALLA DESSA områden finns det olika ansvarsorganisationer. Det betyder ändå inte att de driver ensam verksamheten inom sitt område. Verksamheten drivs av den som har möjlighet eller intresse, men huvudansvaret över att det utvecklas verksamhet inom temaområdena som uppfyller de gemensamt uppsatta målsättningarna, ligger ändå hos de ansvariga parterna. I praktiken fungerar sedan biosfärområdets koordinator som den som

sammanställer helheterna, kopplar in ny verksamhet som kommer in från initiativ från lokala samhället och följer upp var man borde utveckla mera. För att upprätthålla detta mångformiga program, som har en stark lokal anknytning, men samtidigt via nätverket av biosfärområden också en viktig roll globalt, behövs en stadig grundfinansiering som ger möjlighet till seriösa, långsiktiga samarbetsmönster.

BLAND AKTUELL VERKSAMHET kan nämnas en stor insats för den lokala småskaliga fårnäringen, där man via projektet Knowheep, satsar på kunskapshöjande verksamhet för att utveckla den småskaliga fårnäringen i skärgårdsområden, för att gynna både behovet av mera betesdjur på naturängarna och stödja en viktig binäring i skärgården. Inom vattenvården har man ett intressant projekt som erbjuder finansiering åt biosfärområdets invånare för planeringen av förnyandet av privata fastigheternas avloppssystem. För temat "en levande skärgård" har en betydande insats varit deltagandet i att grunda och numera drivandet av verksamhet i samband med Åbolands Skärgårdsstiftelse. Stiftelsens första större projekt har varit att införskaffa och utveckla ett skärgårdshemman på Brännskär, i Nagu södra skärgård för att främja boende och näringsliv i yttre skärgården. Stiftelsen arrenderar det åt en ung man som bor och utvecklar näringsverksamhet där i samråd med ägarna. ♦

Mera information

Man kan bekanta sig närmare med aktuell verksamhet på hemsidorna, där också strategin finns tillgänglig under material/dokument:

www.skargardshavetsbiosfaromrade.fi

Kolla även det nyutkomna elektroniska nyhetsbrevet på hemsidan.

Skärgårdshavets biosfärområde, som hör till UNESCO:s program Människan och biosfären (MAB), grundades år 1994. Biosfärområdets kontor sköts av Egentliga Finlands NTM-central, som ger en grundfinansiering för koordineringen, samt av Pargas stad och Kimitoöns kommun.

Artikelförfattaren

Katja Bonnevier är koordinatör för Skärgårdshavets biosfärområde. Koordinatören är anställd vid Pargas stad och är placerad i Korpo.
e-post: Katja.Bonnevier@pargas.fi